

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Finansministeren

10. oktober 2008

Endeligt svar på Finansudvalgets spørgsmål til L188 § 7 spørgsmål 14 af 19. september 2008.

Spørgsmål:

”Vil ministeren give en økonomisk vurdering af Socialdemokraternes forslag til Finanslov for 2009, herunder om de angivne beløb (tabel 4.1 side 38) til udgiftsforslag og indtægter er realistiske?”

Svar:

Socialdemokraterne angiver, at partiets forslag til finanslov for 2009 medfører en aktivitetsvirkning på ½ pct. af BNP. Finansministeriets skønner, at Socialdemokraternes forslag til finanslov for 2009 samlet set medfører en aktivitetsvirkning på godt 0,7 pct. af BNP i 2009. Til sammenligning skønnes aktivitetsvirkningen i regeringens forslag til finanslov for 2009 at være 0,2 pct. af BNP.

Den større aktivitetsvirkning i forhold til regeringens forslag til finanslov for 2009 skal ses i sammenhæng med, at Socialdemokraterne foreslår videreførelse af SP-suspensionen, fremrykning af offentlige investeringer for 5 mia. kr. samt en betydeligt højere offentlig forbrugsvækst i 2009. I modsat retning trækker virkningen af annulleringen af regeringens skattenedsættelser i 2009.

Realvæksten i det offentlige forbrug skønnes til 2,4 pct. i 2009 eller 0,4 pct. enheder mere, end Socialdemokraterne angiver i partiets udspil.

Merudgifter

Socialdemokraterne har angivet, at partiets forslag til finanslov for 2009 indebærer merudgifter for 9,9 mia. kr. i 2009, jf. tabel 4.1 s. 38. Finansministeriet vurderer udgifterne til i alt ca. 12,2 mia. kr., jf. tabel 1. Heri indgår en vurdering af udgifterne forbundet med Socialdemokraternes beskæftigelsesinitiativer, der ikke fremgår af Socialdemokraternes oversigt over merudgifterne ved partiets finanslovsforslag.

Tabel 1. Merudgifter i Socialdemokraternes forslag til finanslov for 2009

Udgifter (mia. kr.)		
	S's skøn	FM's skøn
Akutplan for sundhedssektoren	2,5	2,5 ²⁾
Børnenes vilkår	1,0	1,1 ³⁾
Ældre	0,7	1,3 ⁴⁾
Kommuner	1,0	1,0
Uddannelsesstrategi (lektiehjælp, frafald)	0,5	1,0 ⁵⁾
Forskning	1,0	1,0
Afskaffelse af lave ydelser	0,5 ¹⁾	0,5
Integration	0,2	0,7 ⁶⁾
Fattigdomsorienteret udviklingsbistand	1,5	1,5
Miljø/klima	0,5	0,5 ²⁾
Øvrige forslag	0,5	0,5 ²⁾
I alt	9,9¹⁾	11,5
Beskæftigelsesinitiativer ⁷⁾	?	0,6
I alt inkl. beskæftigelsesinitiativer	9,9¹⁾	12,2⁸⁾

1) I tabel 4.1 på side 38 i Socialdemokraternes forslag til finanslov for 2009 er udgifterne til forslaget om afskaffelse af lave ydelser vurderet til 0,4 mia. kr., mens det i beskrivelsen af forslaget på side 29 fremgår, at udgifterne til forslaget er 0,5 mia. kr. Finansministeriet har antaget, at Socialdemokraterne vil afsætte 0,5 mia. kr. til forslaget, hvorfor udgifterne i alt opgøres til 9,9 mia. kr.

2) Det har ikke været muligt at foretage en provenuvurdering på det foreliggende grundlag. Som følge heraf er Socialdemokraternes skøn lagt til grund.

3) Ved provenuvurderingen af forslaget om afskaffelse af lukkedage er det lagt til grund, at forslaget omfatter daginstitutioner for forskolebørn, fritidshjem, SFO og særlige dagtilbud. Det er uklart, hvilke dagtilbudstyper Socialdemokraternes forslag mere præcist omfatter.

4) Provenuvurderingen af forslaget om gratis bus-/togkort til de økonomisk svageste stillede pensionister dækker over et spænd på ca. 225-1.010 mio. kr. afhængigt af, hvor mange zoner der gratis stilles til rådighed.

5) Fuldt indfaset vurderes Socialdemokraternes uddannelsesforslag at indebære merudgifter på 5,9-9,1 mia. kr. årligt. Det er lagt til grund, at forslagene indføres over 3 år fra skoleåret 2009/2010, og der derfor er 5/12-virkning i finansåret 2009.

6) Provenuvurderingen dækker over et spænd på mellem 500-800 mio. kr. Udgiftsskønnet er behæftet med stor usikkerhed, da Socialdemokraterne blandt andet ikke har angivet konkrete forslag vedrørende en massiv social boligindsats.

7) Beskæftigelsesinitiativerne fremgår ikke af tabel 4.1 side 38 i Socialdemokraternes finanslovsforslag, og partiet har ikke angivet en provenuvurdering af beskæftigelsestiltagene.

8) Summen afviger som følge af afrunding.

Forskel i vurderingen af merudgifter i tabel 1

- *Børnenes vilkår.* Finansministeriet vurderer, at det vil koste yderligere ca. 580 mio. kr. at afskaffe alle lukkedage i daginstitutioner, der ikke er begrundet i pædagogiske udviklingsdage. Det er lagt til grund, at der gennemsnitligt skal afskaffes syv lukkedage, at der holdes lukket én dag til pædagogisk udvikling, og at forslaget omfatter daginstitutioner for forskolebørn, fritidshjem, SFO og særlige dagtilbud. Der er fratrukket 65 mio.kr., jf. kommuneaftalen om afskaffelse af lukkedage. Socialdemokraterne har afsat 475 mio. kr. til initiativet.
- *Ældre.* Socialdemokraterne har afsat 200 mio. kr. til forslaget om, at de økonomisk dårligst stillede pensionister skal tilbydes gratis bus-/togkort. Finansministeriet vurderer, at det vil koste i størrelsesordenen 225-1.010 mio. kr., hvis halvdelen af de pensionister, der modtager ældrecheck, får gratis bus-/togkort. Spændet afhænger af antallet af zoner, der gratis stilles til rådighed.

Endvidere har Socialdemokraternes afsat 300 mio. kr. til indførelse af loft for pensionisters madpriser. Velfærdsministeriets har vurderet, at forslaget vil medføre merudgifter på 450 mio. kr. Til grund for beregningen ligger

Ankestyrelsens undersøgelse om madservice fra august 2008 samt specialkørsel fra Danmarks Statistik for antal modtagere af madservice i kommunerne.

- *Uddannelsesstrategi.* Undervisningsministeriet kan ikke vurdere udgifterne til Socialdemokraternes forslag præcist, da udgifterne afhænger af den konkrete udmøntning, som i en række af forslagene ikke fremgår. Undervisningsministeriet skønner ud fra en række antagelser, at Socialdemokraternes uddannelsesforslag fuldt indfaset kan beløbe sig til mellem 5,9-9,1 mia. kr. årligt. Alene tiltagene på folkeskoleområdet skønnes fuldt indfaset at medføre årlige merudgifter på op til 4,8 mia. kr. Ved en antagelse om indfasning over 3 år samt 5/12-virkning i finansåret 2009 skønnes Socialdemokraternes uddannelsesforslag at medføre merudgifter på 1,0 mia. kr. i 2009. Socialdemokraterne har afsat 0,5 mia. kr. i 2009.
- *Integration.* Socialdemokraterne vil med integrationsudspillet blandt andet sikre, at ingen boligkvarterer, skoler og børnehaver skal integrere mere end 30 pct. af socialt udsatte indvandrere. Socialdemokraterne foreslår en massiv boligsocial indsats. Det fremgår ikke, hvad indsatsen konkret skal bestå i. Udgifternes størrelsesorden kan eksemplificeres ved, at hvis der skal opføres 1.000 almene familieboliger, vil det afstedkomme offentlige merudgifter på ca. 550 mio. kr. Finansministeriet vurderer, at Socialdemokraternes øvrige integrationsinitiativer, der ikke er medregnet under andre områder, vil medføre udgifter på ca. 200 mio. kr. Det drejer sig om udgifter til en aktiv indsats mod radikaliserings, flere ressourcer til asylcentrene mv. Udgifter til integrationsinitiativerne skønnes på den baggrund samlet til i størrelsesordenen 500-800 mio. kr. årligt.
- *Beskæftigelsesinitiativer.* Socialdemokraterne har ikke angivet en udgiftsvurdering af beskæftigelsesinitiativerne. Det er Finansministeriets vurdering, at forslaget om bundfradrag til efterlønnere, folkepensionister og førtidspensionister har en neutral virkning på arbejdsudbuddet. Forslaget skønnes samtidig at medføre årlige merudgifter på 500 mio. kr. Forslaget om fremrykning af aktivering vurderes at indebærer merudgifter på 120 mio. kr. Beskæftigelsesinitiativerne vurderes derfor samlet set at beløbe sig til 620 mio. kr. årligt.

Finansieringsforslag

Socialdemokraternes forslag til finanslov for 2009 omfatter finansiering af de foreslåede initiativer på 12,7 mia. kr. Finansministeriet vurderer, at Socialdemokraternes finansieringsforslag udgør 9,7 mia. kr., *jf. tabel 2.*

Tabel 2. Finansieringsforslag i Socialdemokraternes forslag til finanslov for 2009.

Finansiering (mia. kr.)		
	S's skøn	FM's skøn
Bortfald af indkomstskattelettelse	5,4	5,4
Afskaffelse af kompensation til dansk landbrug	1,0	0,3
Reform af medicinområdet (sygehusmedicin og brug af billigst medicin)	0,7	0,0
Investeringer i øget ligning(0,5 mia. kr.) og afskaffelse af målretning af erhvervstilskud (0,6 mia. kr.)	1,1	? ¹⁾ 0,6 ²⁾
Udmøntningen af globaliseringsreserven	0,5	0,5
Udmøntning af globaliseringsreserve	1,0	1,0
Begrænsning af brug af konsulenter i staten	0,7	0,0
Øget fartkontrol	0,2	0,2
Blandede kreditter, privatsektorprogrammer og gældslettelse	1,1	0,9
Omprioritering af EU's landbrugsstøtte (modulation)	0,5	0,3
Udmøntning af den generelle reserve	0,5	0,5
I alt	12,7	9,7

1) Der er ikke en entydig sammenhæng mellem ekstraudgifter til øget ligning og øget provenu. Det er således ikke muligt at vurdere nettoeffekten af initiativet.

2) Det har ikke været muligt at foretage en provenuvurdering på det foreliggende grundlag. Som følge heraf er Socialdemokraternes skøn lagt til grund.

Forskel i vurderingen af finansieringsforslagene i tabel 2

- *Afskaffelse af kompensation til dansk landbrug.* Finansministeriet vurderer, at annullering af kompensationen til landbruget gennem lavere jordskatter vil medføre en forhøjelse af provenuet fra grundskylden på ca. 300 mio. kr. årligt.
- *Reform af medicinområdet.* Socialdemokraterne har forudsat, at en reformering af medicinområdet, som indebærer liberalisering af salg af medicin fra sygehusapotekerne og øget brug af medicinprodukter til en lavere pris, vil medføre et provenu på 700 mio. kr. i 2009. En liberalisering af salg af lægemidler fra sygehuse vil indebære en betydelig omlægning af medicinsalget i Danmark, og det anses for særdeles usikkert, om forslaget vil medføre mindredgifter. Det kan ikke udelukkes, at en yderligere indsats for at fremme salg af billige lægemidler kan medføre mindredgifter for det offentlige. Det er vanskeligt at foretage konkrete skøn over et muligt besparelspotentiale, men det må under alle omstændigheder forventes at være markant lavere end 700 mio. kr. Det bemærkes, at der på baggrund af økonomiaftalen med regionerne for 2009 igangsættes et arbejde, som skal undersøge mulighederne for at begrænse væksten i udgifterne til sygehusmedicin samt et udredningsarbejde vedrørende mulighederne for at nedbringe medicinspild.
- *Begrænsning af brug af konsulenter i staten.* Det må lægges til grund, at eksterne konsulenter inddrages i forhold til opgaver, som under alle omstændigheder skal løses. Finansministeriet lægger endvidere til grund, at eksterne konsulenter inddrages, når det vurderes, at det er den mest omkostningseffektive måde at løse opgaven på. I og med, at der ikke er angivet opgaver, der skal falde bort, har Finansministeriet ikke grundlag for, at indregne en mindredgift på konsulentydelse i staten i 2009.

- *Blandede kreditter, privatsektorprogrammer og gældslettelse.* Socialdemokraterne har forudsat mindreudgifter på 1,1 mia. kr., mens Finansministeriet med udgangspunkt i forslag til finanslov for 2009 vurderer, at forslaget kan medføre mindreudgifter på 0,9 mia. kr.
- *Omprioritering af EU's landbrugsstøtte (modulation).* Socialdemokraterne har skønnet et provenu på 500 mio. kr. ved omprioritering af EU's landbrugsstøtte. Det antages, at Socialdemokraterne tager udgangspunkt i Kommissionens forslag i forbindelse med sundhedstjekket af den fælles landbrugspolitik om at øge den obligatoriske modulation. Med de nuværende EU-regler er der krav om national medfinansiering i forbindelse med hjemtagning af midler forbundet med omprioritering af EU's landbrugsstøtte omtrentligt svarende til det beløb, der ønskes hjemtaget. Socialdemokraternes forslag vurderes således at indebære merudgifter til statslig medfinansiering svarende til ca. 250 mio. kr. ved en omprioritering på i alt 500 mio. kr. inklusive nationale midler. Dermed skønner Finansministeriet nettoprovenuet af Socialdemokraternes forslag til ca. 250 mio. kr.

Med venlig hilsen

Lars Løkke Rasmussen